

IPA-districten

INTERNATIONAL
POLICE
ASSOCIATION

Oost-Nederland en Twente

IPA
de grootste
politievereniging
van de
wereld

Rubriek Terugblik Reis naar Zwitserland

De IPA maakte spectaculaire
trein- en busreizen in Zwitserland

Veilige werksfeer is belangrijk...

Zeker bij de politie
Wat gaat er mis op de werkvloer?

Prinsemarij

Sinds de jaren tachtig is de
Prinsemarij-Race de naam van
het Politie-zeiltoernooi

Inhoudsopgave

Van de Voorzitters	4		
Vaste column van de voorzitter			
Activiteitenagenda			
Oostelijke IPA-districten 2023.....	5		
In memoriam	5		
De leden die ons ontvielen in 2022 en 2023			
Jubilarissen 2022 en 2023	7		
Gerrit Wolters, kanjer van 100 jaar	7		
Ledenvoordeel IPA-leden	8		
Acht vakantievoordelen			
MESA wandeling	9		
Herdenkingsmars voor de 1 ^e en de 2 ^e wereldoorlog			
Rubriek Terugblik			
◇ Herfstwandeling en buffet in Eefde	11		
Maar liefst 33 deelnemers deden er aan mee.			
◇ Reis naar Zwitserland	12		
Reisverslag, oktober 2022			
◇ Mountainbikerit Lochem/Vorden	15		
◇ Varen in de Weerribben	17		
Met fluisterboten door het natuurgebied			
◇ Workshop abstract schilderen	19		
Gallery ArtFra in Apeldoorn			
◇ Workshop glasblazen	19		
Kunst- en sierglasblazerij Martorell in Laren			
Veilige werksfeer is belangrijk... zeker bij de politie	21		
Wat gaat er mis op de werkvloer?			
Terugkeer van de portemonnee, de kracht van de IPA	23		
		Werken en wonen op de Nederlandse Antillen	24
		Prinsemarij	27
		Het Politie-zeiltoernooi	
		Rubriek Politieverhalen	
		◇ Loos alarm	29
		◇ Het spoedtransport	30
		◇ Koude handen	30
		Lid worden van de IPA	30

Van de Voorzitters

BESTUUR

Bestuur Oost-Nederland

Jan Willem Brummelkamp, voorzitter

René Joppe, secretaris

Adri van Amelvoort, penningmeester/ledensecretaris

Aart van Dijk, 2e voorzitter

Joke Overes, 2e secretaris

Bestuur Twente

Theo Reinerink, voorzitter

Freek van Beesten, secretaris

Hans Olthof, penningmeester/ledensecretaris

Ziad Amro, 2e voorzitter

REDACTIE

Redactie district Oost-Nederland

Aart van Dijk

Jan Willem Brummelkamp

E: vz-oost-nederland@ipa-nederland.nl

Redactie district Twente

Freek van Beesten

E: twente@ipa-nederland.nl

Eindredactie

Adri van Amelvoort

T: 06 - 11 75 06 26

E: pm-oost-nederland@ipa-nederland.nl

IPA OOST-NEDERLAND EN TWENTE

14^e JAARGANG, Nummer 1 Lente 2022

Verschijnt 3x per jaar

Magazine van IPA-district Gooi en Vechtstreek

Uitgever

MG Media

Postbus32 - 5550 AA Valkenswaard

T: 040 - 711 38 77 | info@mgmedia.nl

Vormgeving

Monique Giling

MGO-studio - www.mgo-studio.nl

Coverfoto

Adri van Amelvoort

Copyright

Alles wat is gepubliceerd in deze uitgave, inclusief de advertenties, is beschermd door copyright.

Het is derden uitdrukkelijk verboden om zonder toestemming van de uitgever enig materiaal elders op welke wijze dan ook te gebruiken.

Na een jaar verstoken te zijn geweest van een magazine, is het gelukt een uitgever te vinden voor een nieuwe start van een nieuw blad. Onze voormalige uitgever Peter Hamers is om gezondheidsredenen gestopt, maar het was wel een dingetje om een uitgever te vinden die bereid was om het stokje over te nemen. De economische toestand in de wereld was daar mede debet aan, maar nu kunnen we een nieuwe start maken. Deze uitgever, MG media uit Valkenswaard, verzorgt ook tot volle tevredenheid de uitgaven van de districten Gooi- en Vechtstreek en Oost- en West Brabant en Zeeland.

De samenwerking tussen de districten Oost Nederland en Twente blijft redactioneel bestaan. Jullie zullen vanuit beide districten geïnformeerd blijven over het wel en wee van de IPA in het algemeen en de beide districten in het bijzonder. De beide districtsbesturen hechten veel waarde aan een magazine dat je zittend in je luie stoel onder het genot van een drankje kan doorbladeren en uiteraard ook lezen.

We zullen er naar streven de uitgaven te voorzien van verslagen van activiteiten maar vooral van gebeurtenissen uit het veld, want het blijkt dat jullie dit interesseert. Als je dus in je dagelijkse werk of anders iets leuk meemaakt geef het door aan de redactie en wij zorgen voor plaatsing. Uiteraard blijft de privacy gewaarborgd en het zal duidelijk zijn dat het artikel zonder problemen mag en kan worden gepubliceerd. Om de leesbaarheid te vergroten is een foto bijzonder welkom, maar deze moet van een hoge resolutie zijn om goed te kunnen worden geplaatst.

We streven er ook naar om artikelen te plaatsen over hobby's van de leden. Al pratend met leden zijn we erachter gekomen dat er bijzonder creatieve leden en of partners zijn, dus ken je zo iemand, spoor hem dan aan de wereld kennis te laten maken met zijn of haar hobby.

Onze doelgroep is uiteraard de huidige leden, maar om te voorkomen dat jullie voorzitters over vijf jaar het IPA-licht uitdoen, willen we het blad ook gebruiken om jonge actieve collega's te motiveren om lid te worden van onze internationale vereniging.

Met groet,

Theo en Jan-Willem

IPA NEDERLAND
International Police Association
www.ipa-nederland.nl

Activiteitenagenda Oostelijke IPA-districten

2023

Datum	Activiteit	Organisatie	Aanmelden via:
27 maart	Lezing over het drone team in Deventer	Oost-Nederland	pm-oost-nederland@ipa-nederland.nl
27 maart	Districtsledenvergadering in Deventer	Oost-Nederland	Aan- en afmelden niet vereist.
2 april	Sunset March in Nijmegen	Nijmegen e.o.	evenementen-nijmegen@ipa-nederland.nl
18 april	Klootschieten in Deurningen	Twente	twente@ipa-nederland.nl
18 april	Districtsledenvergadering in Puiflijk	Nijmegen e.o.	evenementen-nijmegen@ipa-nederland.nl
25 april	Districtsledenvergadering in Velp	Arnhem e.o.	marjokoehorst@hotmail.com
10 mei	Klootschieten in Reutum	Twente	twente@ipa-nederland.nl
11 mei	Dagtocht naar de Achterhoek	Arnhem e.o.	marjokoehorst@hotmail.com
16 juni	Hanzewandeling in Deventer	Oost-Nederland	pm-oost-nederland@ipa-nederland.nl
1 juli	Jeu des boules in Denekamp	Twente	twente@ipa-nederland.nl
2 juli	Fietstocht rond Epe	Oost-Nederland	pm-oost-nederland@ipa-nederland.nl
11 augustus	Suppen en kanovaren op de Berkel	Oost-Nederland	pm-oost-nederland@ipa-nederland.nl
8 september	Kampeerweekend in Opheusden	Nijmegen e.o.	evenementen-nijmegen@ipa-nederland.nl
9 september	Fietstocht in Rijssen/Holten	Twente	twente@ipa-nederland.nl
12 september	Klootschieten in Rossum	Twente	twente@ipa-nederland.nl
23 september	Bowlen in Zwolle	Oost-Nederland	vz2-oost-nederland@ipa-nederland.nl
?? oktober	8-daagse reis naar Moravië, Tsjechië.	Oost-Nederland	pm-oost-nederland@ipa-nederland.nl
10 oktober	Klootschieten in Lattrop	Twente	twente@ipa-nederland.nl
18 oktober	Districtsledenvergadering in Enschede	Twente	twente@ipa-nederland.nl
?? oktober	Schieten in Spork	Verbindingsstelle Borken	pm-oost-nederland@ipa-nederland.nl
5 november	Herfstwandeling	Oost-Nederland	pm-oost-nederland@ipa-nederland.nl
5 november	Jaarlijkse maaltijd	Oost-Nederland	pm-oost-nederland@ipa-nederland.nl
14 november	Klootschieten in Oldenzaal	Twente	twente@ipa-nederland.nl
18 november	Lezing over de forensische opsporing in Puiflijk	Nijmegen e.o.	evenementen-nijmegen@ipa-nederland.nl
18 november	Bingo in Enschede	Twente	twente@ipa-nederland.nl
9 december	Gravelrit op de Veluwe	Oost-Nederland	pm-oost-nederland@ipa-nederland.nl
12 december	Bezoek Kerstmarkt	Twente	twente@ipa-nederland.nl
16 december	Inloopavond in Puiflijk	Nijmegen e.o.	evenementen-nijmegen@ipa-nederland.nl

In memoriam

In 2021 en 2022 ontvielen ons de volgende leden

2021

- Willem Baar, 68 jaar, Putten
- John Dirksen, 69 jaar, Zwolle
- John Drost, 75 jaar, Apeldoorn
- Mark Duerink, 50 jaar, Nijverdal
- Piet Hendriks, 72 jaar, Enschede
- André Hollander, 66 jaar, Enschede

- Theo ter Horst, 80 jaar, Apeldoorn
- Lenie Koller-ter Bals, 91 jaar, Apeldoorn
- Wil Kruizinga, 79 jaar, Almelo
- Theo Leus, 77 jaar, Enschede
- Jopie Pluimets-Tuinbeek, 95 jaar, Enschede
- Anton Vriezen, 94 jaar, Wenum-Wiesel

2022

- Jan van 't Hof, 87 jaar, Bornerbroek
- Roelof Kuipers, 78 jaar, Wierden
- Jan Nijland, 80 jaar, Losser
- Albert Pauwels, 72 jaar, Ede
- Nico Sprik, 73 jaar, Harderwijk
- Jacqueline Wind-de Vos, 60 jaar, Enschede

Jubilarissen 2022 en 2023

50, 40 en 25 jaar lidmaatschap!

50

J.B. Alferink, Borne
A. de Boer, Hardenberg
A.N. Imhoff, Zutphen
J.C.B. Kalff, Ruurlo
J.H. Levers, Enschede
G. Menning, Enschede
P.A. Mul, Zwolle
J.C.H. Noordhuizen,
Apeldoorn
A.J.G. Timmer, Gendringen
A. Weegink, Lattrop
C.E.H. Wilke, Harderwijk

40

P. Battjes, Almelo
F.J. van Beek, Apeldoorn
G.H. Belt, Harderwijk
P. Elzinga, Hengelo
E. Idsardi, Apeldoorn
T.G.W. Kobes, Winterswijk
R.F.J. Kooijers, Eibergen
R.E.W. Krukkert, Apeldoorn
A.G. Leurink, Wapenveld
H.M. Nagelmaeker, Zwolle
J. Olthof, Ommen
M.P. Petrus, Apeldoorn
C.M. Schols, Zwolle
W. de Vries, Ruurlo
H.M. Wennink, Enschede

25

R.J.A. van Ark, Epe
I.A.A. Bodaan-Vos,
Slagharen
H.J. Bruins, Hasselt
A. van Dalfsen-Jordaan,
Heerenveen
A.H.J. Fellingier, Zutphen
B.M.C. Leferink, Hoofddorp
H.G. Maten, Apeldoorn
E.M.G. Otten, Apeldoorn
R.W.M. Thoma, Gronau
M.A.J. Tijman, Hengelo
N.J. Timmer,
Emmer-Compascuum
R. Wever, Losser
B.G. Wilt, Enschede

Gerrit Wolters, kanjer van 100 jaar

Op 29 april verleden jaar werd oud KMar-man Gerrit Wolters honderd jaar. Reden om hem thuis met een mooi boeket op te zoeken.

Bestuur IPA-district Oost-Nederland

Tot op dit moment is hij nog steeds een actief lid van onze IPA. Als het maar even kan is hij samen met zijn Ans van de partij. Helemaal bewonderenswaardig is dat hij op 97 en 98 jarige leeftijd nog meedeed aan onze fietstochten van ongeveer 35 km. Tot verbazing van velen niet met een e-bike, maar op een gewone fiets met een paar versnellingen. Toen hij 98 was

ging hij nog met onze IPA-reis mee naar Roemenië en liet zich niet kennen bij de diverse wandelingen en het beklimmen van de vele trapjes in het kasteel van Dracula. De laatste tijd zit Gerrit – zoals hij het zelf zegt – in de lappenmand. De gewrichten zijn niet meer zoals het lang geweest is. Ondanks dat houdt hij de moed erin. ■

ALICE BALSTRA (LIEF & LEED)
OVERHANDIGDE DE BLOEMEN.

Ledenvoordeel IPA-leden

1. FLETCHER HOTELS

IPA-leden hebben 10% korting op de ruim honderd Fletcher accommodaties in Nederland. De korting bestaat uit twee delen, namelijk 5% directe korting en 5% voor het registreren als 'Fletcher Friend' op hun website. De kortingscode is: ipanederland en bij aanmelden moet je een kopie van je IPA-legitimatiebewijs meezenden. De korting geldt niet op christelijke feestdagen.

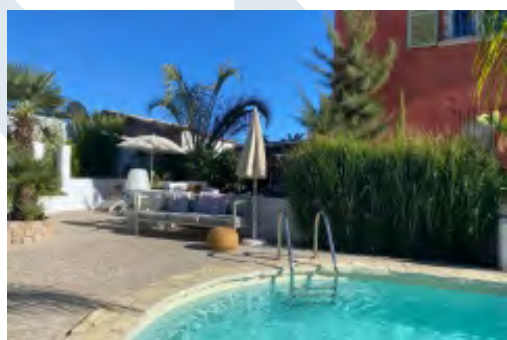
2. IPA-KASTEEL GIMBORN

Gratis deelname aan diverse cursussen en workshops. Zie www.ibz-gimborm.de

4. HOTEL WYLLANDRIE

Prachtige hotel in Ootmarsum. IPA-leden krijgen 15% korting op de kamerprijs. Zie www.wyllandrie.com

3. CASA BELA VIDA

Een nieuw appartement in de Algarve, Portugal. IPA-leden krijgen 15% korting op de huurprijs. Zie www.casabelavida.com

6. CASA JENNY

Prachtige luxe villa van een Nederlands IPA-lid aan de Costa Calida, IPA-leden ontvangen korting op de huur. Google op casa jenny in Moraira

5. B&B MOSSEMS

Een schitterend B&B in Denekamp. IPA-leden krijgen 15% korting op het verblijf. Zie www.mossems.nl

7. CAMPING ERVE WOLKOTTE

Op deze camping in Denekamp kost het je € 14,- per nacht all-in, alle seizoenen. Zie www.ervewolkotte.nl

8. Verder zijn er wereldwijd 40 officiële IPA-huizen en 389 IPA-accommodaties.

Zie www.ipa-nederland.nl/hostingbook ■

MESAwandeling

De Marche Européenne du souvenir et de L'Amitié is een herdenkingsmars voor de 1e en de 2e wereldoorlog. Het is een vierdaagse wandeltocht die elk jaar wordt georganiseerd. Na een stop in verband met corona hebben wij, de families Gortemaker en Achterhuis, na 2019 de tocht in 2022 weer gelopen. Elke dag liepen we de 16 km route.

De laatste twee keer liepen wij met ons vieren. In de jaren ervoor was de groep veel groter en liepen wij met die groep ook de vierdaagse in Nijmegen. Gezien de vorderende leeftijd haken er steeds meer mensen af. Ook wij bekijken het per jaar en zijn reeds van de 32 km per dag terug gegaan naar de 16 km per dag. Wij kunnen nog een stapje terug naar de 8 km per dag.

In 2022 zijn wij vertrokken vanuit de volgende dorpen: de eerste dag zijn wij vertrokken vanuit Martelange. Vervolgens vertrokken wij uit Arlon en daarna uit Vielsalm en Houffalize. De wandelingen gingen door een prachtig gebied waarbij steile hellingen en bosgedeelten elkaar aflostten. Een van de dagen begon met een zeer lange steile klim en ging daarna door rivierbeddingen met kiezel. Ook doorkruisten wij een militair oefenterrein. Wij hebben volop genoten van deze wandelingen met duizenden andere lopers.

In 2023 zullen wij weer deelnemen aan de Mesatocht. Nu zijn de vertrekpunten: La Roche, Durbey, Marche en Femme en St.Ode. De mars duurt van 27 juni 2023

tot en met 30 juni 2023. Wij hopen dat de weergoden ons enigszins helpen.

Deze laatste dag is een thuiswedstrijd. Wij vertrekken vanuit La Roche en de start ligt op loopafstand van de camping. De tocht rondom La Roche met prachtige vergezichten en een mooi uitzicht op de ruïne van de burcht boven La Roche. De burcht werd gebouwd en verbouwd in de periode tussen de 11e en de 15e eeuw. Hij bleef bewoond tot 1780. Deze laatste dag wordt afgesloten met een Lefte Brun en het meenemen van de herinneringsmedaille.

Wij hebben en hadden ons verblijf op camping Europa in La Roche en Ardenne, een aangewezen camping voor Mesalopers. Je kunt daar kiezen uit verschillende verblijfsvormen zoals militaire tenten, eigen caravan, camper, tent of auto. Ook kun je via de organisatie van de Mesa vervoer en verzorging boeken. Wij verblijven daar in onze eigen caravans.

Als de vier dagen er weer opzitten nemen wij nog een dag rust en keren huiswaarts.

Voor een ieder die graag wandelt en nog goed ter been is, is de Mesawandeling een aanrader.

Wij bekijken of wij ons in 2023 voor de tocht (dan in de Ardennen) opnieuw in de strijd zullen gooien. Bij goede gezondheid zijn wij opnieuw van de partij. ■

Herfstwandeling en buffet in Eefde

Op 30 oktober 2022 hadden we de herfstwandeling op de Gorsse heide in Eefde. Maar liefst 33 deelnemers deden er aan mee. We troffen het enorm, het was een zonovergoten dag.

Loes en Bert Veldink

Volle aandacht bij de uitleg over de wandeling door onze gids Ab Knopert.

Herfstkleuren in vele tinten

Wel eens van de plant gagel gehoord? Hier staat het nog op de heide.

Op de Marke Gorsse Heide

Vele paddestoelen later. . .

De koffiepauze, verzorgd door Truus en Sandra

En weer door!

Komen we bij een herinneringspunt uit de politieopleiding, de kogelvanger en (besmeurde)

restanten van de schietbaan Gorsse Heide, waar menig student van de Politie Opleidingsschool 'De Cloese' vanuit Lochem naartoe moest fietsen, al dan niet in het lange "palingvel", om een paar kogels met het FN-pistool te mogen afschieten en dan in snel tempo weer terug naar school!

Na deze mooie wandeling voegden zich nog vijftien leden bij ons voor de heerlijke jaarlijkse maaltijd in de horecagelegenheid en camping Het Waldhoorn in Eefde. ■

Reis naar Zwitserland

Bert Veltman

Zaterdag 15 oktober 2022 vertrokken we met 47 deelnemers vanuit Apeldoorn, Zutphen en Didam met de bus van Effeween richting ons overnachtingshotel Kyriad in Mulhouse (Fr.). Tijdens de reis kwam onze chauffeur Rob nog met allerlei moois dat bijgeboekt kon worden. Bijna iedereen ging erop in, waarschijnlijk omdat Rob zei dat dit zo mooi was, dat je het niet mocht missen.

Onderweg stopten we in de Zuid-Duitse plaats Speyer. Daar konden we pinnen voor de extra excursies, want dat was wel nodig. Ik neem in ieder geval aan, dat niet iedereen zoveel contant geld bij zich had.

Zondag 16 oktober 2022

Deze dag gingen we naar Gstaad en van daaruit met de trein Golden Pass naar Montreux. In Gstaad konden we wat rondwandelen en om 13.35 uur vertrok de trein. De Golden Pass begint in Luzern en eindigt in Montreux. In de trein waren twee coupés voor ons gereserveerd. We volgden een mooi traject door de bergen naar de eindbestemming. Dicht bij Montreux hadden we een prachtig uitzicht op het Meer van Genève. In Montreux stond Rob de buschauffeur weer te wachten. Van daaruit reden we naar ons hotel in Brig. Brig ligt aan het einde van het Rhônedal en aan de voet van de Simplonpass

Criminaliteit

Bij een winkel in Brig stond al de uitgestalde waar nog buiten. Volgens Rob stond dit er 24 uur per dag. Bleef ook gewoon staan. Mooi toch? Later hoorden we nog van brandweerlieden in Saas-Grund, dat er nagenoeg geen criminaliteit was. De mensen lieten hun auto's gewoon met de sleutel nog in het contactslot staan. Er was een goede sociale controle. Werd er een auto gestolen, dan werd dat direct ge-

GROSSER ALETSCHGLETSCHER

meld. Trouwens in zo'n dal is het ook wel moeilijk te ontsnappen.

Maandag 17 oktober 2022

De derde dag maakten we een tocht over de Simplonpas naar een museum in een voormalige kazerne van Napoleon. Op de top van de pas stond een in steen uitgehouwen Adelaar. Het Zwitserse leger, dat daar in de oorlogsjaren het land beschermde tegen een inval van de Duitsers, had niets te doen en de soldaten hebben de Adelaar toen uitgehakt. In de kazerne was een museum ingericht met de geschiedenis hoe Napoleon daar was gekomen. Er

TANDRATBAAN

was ook een expositie over het ontstaan van de verschillende bergroutes en de aanleg van de tunnels. Na het museumbezoek gingen we naar een dorp waar veel gepensioneerde mensen naartoe kwamen om de schilderkunst te beoefenen. In dat dorp was een bakker die bekend stond om de kwaliteit van zijn gebak. Dus dat was waar we koffie gingen drinken met een stuk gebak erbij.

Vervolgens reden we naar Fiesch. Een gondel waar niet meer dan tien personen in konden bracht ons eerst naar de Fiescheralp op 2212 meter hoogte. Met een volgende gondel voor max 45 personen (dus iedereen moest staan) gingen we door naar het bergstation Eggishorn op 2869 meter hoogte. Daar hadden we een prachtig uitzicht op de Grosser Aletsch-gletscher.

Terug zaten we weer opgepropt in de gondel, maar gelukkig kreeg niemand van ons last van coronaverschijnselen. 's Avonds zijn we met een toeristentreintje door Brig en Naters gegaan. Hierbij kwamen we ook langs een knekelhuis. Daar werden de schedels bewaard van de geuimde ►

graven omdat het idee toen was dat daar de ziel van de overledene in zat. Vanaf de straat waren die schedels gewoon zichtbaar

Dinsdag 18 oktober 2022

Alweer de vierde dag van onze reis stapten we in Täsch op de trein naar Zermatt. Daar moesten we overstappen op de tandradbaan naar Gornergrat. Die doet er ongeveer drie kwartier over.

Toen we uitstapten leek het wel of we op het dak van de wereld stonden. Wij waren op een hoogte van 3100 meter en rondom zien we hele hoge toppen. We hadden ook een mooi zicht op de Matterhorn.

Rob had ons in de bus verteld dat er ook een ruimte was waar een film werd vertoond en waar je ook met een virtual realitybril (VR) als een paraglider rond en over de Matterhorn kon zeilen. Velen van de groep hebben dit niet goed opgeslagen en hebben er helemaal niet aan gedacht om daar te gaan kijken. Degenen, die wel waren geweest, waren er erg enthousiast over.

Op dit dak van de wereld werd de IPA-vlag uitgevouwen en gefotografeerd. De andere toeristen waren natuurlijk benieuwd naar de betekenis en dat werd hen haarfijn uitgelegd.

Woensdag 19 oktober 2022

Het was weer een heel mooie dag wat het weer betrof en we maakten met Rob een tocht naar Disentis. Het was een prachtige route over een soms wel heel smalle weg. We moesten over een smal bruggetje waar de bus precies overheen kon. Rob moest heel kalm sturen anders kon hij de bocht niet krijgen om het bruggetje over te komen. Ook waren er diepe afgronden, waar we langs moesten.

In Disentes vertrok de trein naar Andermatt. We reden met de lokale treinen over een gedeelte van de route van de Glacier Express. Volgens Rob was dit een mooiere tocht dan die met de Glacier Express. De totale reisduur met vijftien minuten overstappen duurde ruim drie uur. Ik heb het bij verschillende mensen in de groep gepeild, maar we vonden de busreis op de heenweg mooier dan de treinreis.

Donderdag 20 oktober 2022

's Morgens reden we met de bus het Saastal in naar de plaats Saas-Grund. Daar wachtte ons een Nederlandse hoteleigenaar op, die de kaartjes voor de gondel al had gekocht. Wij gingen naar boven en

hebben daar rondgewandeld en koffie gedronken. Met een groepje hebben we Yoga-oefeningen gedaan. We waren allemaal nog erg lenig, vonden we zelf.

In Saas-Grund was de brandweer aan het oefenen. Met enkelen uit onze groep hebben we even met een brandweerman staan praten. Die vertelde ons onder andere over de geringe criminaliteit.

In het Kanton Wallis vallen de brandweer, helikopterdienst en Rettungsdienst onder één coördinatiepunt, terwijl dat in de andere Kantons niet zo is. Met drones en warmtebeeldcamera's zoeken ze mensen die onder de sneeuw bedolven zijn. Ze beschikken ook over een drone, die drie dagen in de lucht kan blijven en met een kabel vanaf de grond wordt gevoed.

Daarna reden we naar een stuwdam en in een restaurant voor koffie met Apfelstrudel en vanillesaus. Inmiddels was het weer omgeslagen en werden we bij het uitstappen door de wind bijna omgeblazen. Bij de stuwdam was een gletsjer geweest, waarvan we nu alleen nog iets zagen bij de bergkam. De rest was weggesmolten.

Met drones en gps wordt in de winter de gletsjer voortdurend in de gaten gehouden, omdat ze bang zijn dat deze afbreekt en op het dorp terecht komt. Bij het aanleggen van het stuwmeer was ook een deel van de gletsjer afgebroken, met een aantal doden tot gevolg.

Na Saas Grund reden we het Lötschental in. In Blatten (Lötschen) maakten we een groepsfoto. (zie boven dit artikel) Onderweg terug kwamen we langs een dorp uit het jaar 1600, met hele smalle straatjes. Ook stopte Rob bij een kerkje met een kerkhof waar iedereen van hoog tot laag dezelfde grafsteen kreeg.

Daarna bezochten we de Felsenkirche van Raron. Deze is uitgehouwen in de berg onder de Burchtkerk van Raron. De reden voor de bouw van de Felsenkirche is dat voor oudere mensen de Burchtkerk moeilijk te bereiken was vanwege de hoge ligging. Toen kwam men op het idee in de berg eronder een kerk uit te hakken. Er schijnt een prachtige akoestiek in deze kerk te zijn.

Vrijdag 21 oktober 2022

De eerste dag van onze thuisreis zouden we aanvankelijk naar Luzern gaan, maar Rob had ons gisteren al gewaarschuwd dat dat vanwege het ontzettend slechte weer mogelijk niet zou doorgaan. Later bleek dat de pas die we zouden nemen al was gesloten. Als alternatief gingen we nu naar Bern.

Na een regenachtige rit kwamen we in Bern aan. We stapten uit de bus en het was droog (hoe redt Rob dat toch?) en tot het tijdstip van vertrek hebben we het droog gehad.

De Zytglogge-toren is een toren in de binnenstad van Bern. De naam is Bernduits voor Zeitglocke, dus tijdsklok of uurwerk. Hij is gebouwd rond de 12e en 13e eeuw. ▶

Hij heeft onder andere dienstgedaan als gevangenis en klokkentoren. Hij heeft een astronomisch uurwerk en is een bezienswaardigheid. Sinds 1985 is hij onderdeel van het historische stadshart, dat staat op de werelderfgoedlijst van UNESCO.

's Avonds kwamen we aan bij ons hotel Ochsen in Kehl-Kork, een voormalige garnizoensplaats in de Frans-Duitse oorlog

ASTRONOMISCH UURWERK

Zaterdag 22 oktober 2022

Vandaag was de terugreis zonder bijzondere stops onderweg. De reis verliep voorspoedig en in Didam kregen we een heerlijk afscheidsdiner.

Al met al was het een prachtige reis met een goed gezelschap. Alleen op de heen- en de terugreis was het weer niet zo goed, maar verder hadden we alle dagen veel zon en temperaturen rond de 22 à 23 graden. We kijken met een goed gevoel op de reis terug. ■

Mountainbikerit Lochem/Vorden

Twee keer had Adri van Amelsvoort al geprobeerd een mountainbiketocht bij Lochem te organiseren en evenzoveel keren ging het niet door. Een keer door het slechte weer waardoor vier deelnemers uit Heerhugowaard moesten afhaken en het ook voor de andere deelnemers niet aantrekkelijk was. Eindelijk werd er een datum gevonden, waarop het moest gebeuren en wel 10 december 2022.

Bert Veltman

Adri had een prachtige startlocatie uitgezocht bij de scouting in Lochem en had IPA-lid Dirk Kersten (een mountainbiker bij uitstek) bereid gevonden de lunch te verzorgen en ons uitleg te geven over de routes. De locatie lag op korte afstand van de twee uitgekozen routes.

De route Lochem en de route Vorden. De route Lochem is een zware route van 21,2 km met 327 hoogtemeters. De route van Vorden is iets vlakker (119 hm) en heeft een lengte van 26,4 km.

Op de dag zelf rond 10 uur verzamelden zich veertien deelnemers en zij werden ontvangen en welkom geheten door de voorzitter van IPA-district Oost-Nederland Jan Willem Brummelkamp, tevens één van de deelnemers.

Van de deelnemers waren er zes IPA-leden, zes waren er geen IPA-lid en twee introducés. De niet IPA-leden die alsnog lid werden kregen hun inschrijfgeld terug en voor zover ik weet maakte een deelnemer daar gebruik van.

Na de koffie en de uitleg kozen twee deelnemers voor de route Vorden en zij namen zich voor na de lunch de route Lochem te rijden. De overige deelnemers kozen voor de zogenaamde "zware" route, Lochem dus. Bij vertrek namen ze zich voor bij elkaar te blijven, maar dat was gezien het niveauverschil niet een juiste keus. Het kwam op een gegeven moment zo ver uit elkaar te liggen, dat voor degenen die voorop reden wachten niet doenlijk was.

Het moet gezegd worden dat het weer goed was, hoewel wel behoorlijk koud met 2 graden onder nul. Niemand klaagde daarover, want je moest je zo inspannen dat je wel warm bleef.

Toen uiteindelijk om 12.30 uur iedereen binnen was stond er een heerlijke lunch met soep en broodjes klaar. Nu zal de lezer zich afvragen hoe Dirk dit voor elkaar kreeg terwijl hij zelf ook meefietste. Nou zijn vrouw Silvia had aangeboden mee te gaan en terwijl wij heerlijk in de buitenlucht aan het fietsen waren smeerde zij de broodjes en maakte de soep warm.

Jan Willem bedankte Dirk en Silvia voor hun inspanning en overhandigde een mooi flesje wijn.

Het was allemaal prima verzorgd en de deelnemers waren lovend over het parkoers. Ze hadden genoten. Van degenen die de "zware" hadden gereden ging niemand na de lunch nog voor de route Vorden. De twee deelnemers die de route Vorden hadden gereden stapten na de lunch weer op hun fiets en pakten toen de 'zware' route nog. ■

Varen in de Weerribben

GROEPSFOTO OP DE AANLEGPLAATS.

Toon Heutink

Zaterdagmiddag 20 augustus organiseerde de IPA een middagje varen met fluisterboten in het unieke natuurgebied de Weerribben in de kop van Overijssel. We besloten vanuit Brabant van de gelegenheid gebruik te maken om die omgeving eens te bekijken.

Na een voorspoedige rit, zonder hinder van boerenprotesten, die stonden immers naar de Vuelta te kijken, kwamen we ruim op tijd aan bij Natuurrecreatiebedrijf De Gele Lis in Ossenzijl, het verzamelpunt.

Gestaag arriveerden ook de andere IPA-collega's, die zich voor de vaartocht hadden aangemeld. Na een welkom en korte briefing door Aart van Dijk, de organisator, kregen we een enveloppe met GPS-coördinaten en een overlevingspakketje met Hollandse stroopwafels en een drankje. Door het geringe aantal deelnemers, slechts elf, konden we volstaan met drie fluisterboten.

Voor we de haven uit konden varen moesten we even wachten op twee dames op leeftijd die probeerden met hun fluisterboot de haven uit te komen. Na enkele rondjes alleen maar rondgedraaid te hebben en hulp van twee IPA-collega's: "Nu achteruit, linksom sturen, vol gas vooruit, rechtsom" (de beste stuurman staan tenslotte aan wal), lukte het de dames om de haven uit te komen en konden wij ook vertrekken. We hadden samen met twee

NAVIGATOR JAN-WILLEM EN STUURMAN JAN.

'echte' zeerotten een bootje en direct alle vertrouwen dat het goed ging komen. Met Jan Verhoef aan het roer en Jan-Willem Brummelkamp als navigator vertrokken we en zaten na de nodige keren bakboord (links) en stuurboord (dus rechts) te zijn gegaan al snel op de Kalenbergergracht. We hadden besloten niet de GPS-coördinaten te gebruiken maar de richtingpijltjes te volgen en kozen een route van zo'n 15 km. Zo zouden we op tijd terug zijn en in geval van een lege accu niet te ver moeten zwemmen.

Vanaf de Kalenbergergracht wilden we naar stuurboord (rechtsaf dus) onder een smal laag bruggetje door naar een smalle vaart. Maar onze twee dames op leeftijd hadden net als veel anderen ook dat plan opgevat. Na drie pogingen (een keer lagen ze dwars voor het bruggetje, een keer achterstevoren onder de brug en bij de derde poging tikten ze een andere boot aan) gaven ze de moed op en bleven op de brede Kalenbergergracht.

Behendig manoeuvreerde Jan de fluisterboot onder het bruggetje door (wel even hoofden omlaag). Ook Aart en Bertus Bouter voeren zonder problemen de smalle vaart op. Het was druk met fluisterboten en vooral veel mensen die supten.

Hier was het echt genieten van de omgeving en de flora en fauna. Varen in onze fluisterboot via de smalle slootjes, tussen rietvelden, waterlelievelden, prachtige gele lissen en dichte moerasbossen. Dit is de leefomgeving van de otter, ree, zeearend, vos en zelfs een (ongevaarlijke) ringslang. De bewoonde wereld leek ver weg, een beleving van rust en ruimte. Een lekker zonnetje en weinig wind maakten het compleet.

Dankzij mensenhanden van turfstekers en rietsnijders ontstond dit gebied. Onze voorouders wonnen hier vanaf de vijftiende eeuw turf. Een kostbaar brandstof. Het veengebied werd door de tijd heen langzaam afgegraven. Zo kreeg het water steeds meer ruimte en ontstonden er grote meren (wieden). Na de vervening werd het gebied gebruikt voor de oogst van riet en als hooiland en weidegrond. (Info Nationaalpark Weerribben-Wieden)

Inmiddels waren we Aart en Bertus met de collega's uit het oog verloren. Verschillende keren riep onze navigator dat we bakboord of stuurboord moesten. Toen onze kapitein Jan riep dat iemand wilde oplopen, was de eerste gedachte dat er iemand over het water kon lopen. In schipperslatijn betekende dat echter dat een andere boot onze wilde inhalen.

Na de nodige slappe klets en sterke verhalen uitgewisseld te hebben, troffen we onze collega's weer bij een aanlegsteiger. Hier konden we allemaal de zeemansbenen strekken en nog wat tips uitwisselen. Niemand had zijn GPS-coördinaten gebruikt (te moeilijk?). Na nog zo'n kwartiertje varen en van de omgeving genieten ladeerde Jan ons weer veilig de haven in. Varen op het water maakt kennelijk hongerig, want de koffie met (appel)gebak bij de debriefing ging er goed in.

Iedereen had genoten van de vaarmiddag en het mooie weer en na een laatste oorlam (scheepsborrel) vertrokken we weer huiswaarts. Oh ja, de dames op leeftijd hebben we niet meer gezien. Het is dus niet bekend of ze veilig teruggekeerd zijn in de haven, danwel nu nog rondlopen op de wateren in de Weerribben... ■

Workshop abstract schilderen René Joppe

Op zaterdagmiddag 26 november 2022 togen elf IPA-leden naar Gallery ArtFra in Apeldoorn voor een workshop abstract schilderen.

De workshop werd voor de tweede keer gegeven door ons lid Menno Vos. Menno heeft zich ontwikkeld tot kunstenaar abstract schilderen en is na zijn pensioen met anderen gallery- en atelierhouder geworden. Na een hartelijk ontvangst door Menno en zijn vrouw Roely met drinken en iets lekkers, kregen we een korte uitleg over het begrip abstract schilderen. Daarna gingen we aan de slag. In het begin viel dat toch niet mee. Aan de voorbeelden ontbrak het niet, maar om zelf een begin op te zetten is toch moeilijker dan je

op het eerste gezicht denkt. Met hulp en aanwijzingen van meester Menno kwam iedereen op gang en vloog de tijd voorbij.

Het was gezellig en er werd ook gelachen. Zeker als er veranderingen in de werken werden aangebracht die anders uitpakten dan tevoren was bedacht of bedoeld. Een pauze werd amper genomen. Met gedreven en enthousiast geworden deelnemers kwam de workshop die middag tot een einde. We dronken nog een verfrissing met wat lekkers en sloten af met een groepsfoto. Namens alle deelnemers kan ik zeggen dat het een geweldige leuke, gezellige en leerzame middag was. De gemaakte kunstwerken gingen met iedereen mee naar huis en hangen nu hoogstwaarschijnlijk op een prominente plaats bij hen allen thuis. Menno en Roely, namens de deelnemers heel hartelijk bedankt voor deze leerzame en gezellige middag. ■

TIP

Kijk ook eens op de website van Gallery ArtFra: <https://www.artfra.nl/>. Nog beter is een fysiek bezoek. Menno en zijn compagnon Bert Dirks zullen je van harte welkom heten. De galerie is 235 m² groot en gevestigd in het winkelcentrum van wijk De Maten, de Eglantier 612. Er zijn wisselende exposities van bekende en minder bekende kunstenaars.

Voor de kunstenaars onder ons: je kunt er een muur huren om je eigen kunstwerken te exposeren.

Workshop glasblazen

Op 17 juni organiseerde de IPA een workshop glasblazen bij de Kunst- en sierglasblazerij Martorell in Laren (onder de rook van Lochem). Mijn vrouw en ik hadden in Leerdam al eens gezien hoe het glasblazen in z'n werk ging, maar om het zelf eens te proberen leek ons wel leuk. Wij gaven ons dus op voor deze activiteit. Achttien andere IPA-leden hadden er net zo over gedacht. De glasblazerij bestond uit een werkplaats, een winkel en een zaaltje met een podium.

We werden door de glasblazer Mart Martorell welkom geheten met koffie en gebak. Eerst kregen we een film te zien over de geschiedenis van het glasblazen. Daarna vertelde Mart op enthousiaste en humorvolle wijze wat het glasblazen inhoudt. Een prachtig én leerzaam verhaal. Daarna liet hij in de werkplaats de beginselen van het glasblazen zien. Hij had een glazen buisje dat aan een kant dicht was. Het dichte eind hield hij in het vuur totdat het glas daar ging smelten, blies vervolgens in de buis (wel aan de goede kant) en draaide ondertussen met zijn vingers de buis constant rond. Het gesmolten glas aan het eind van de buis veranderde langzaam in een glazen bol van zo'n 8 cm. Onze opdracht was om dat te gaan oefenen.

Voor ieder stel was er een werkplek met een brander, gereedschap, een donkere bril en een aantal proefbuisjes. Het leek zo

makkelijk toen Mart het voordeed, maar het viel niet mee om gelijktijdig met constante druk in het buisje te blazen terwijl je hem ook nog rond moest draaien. In het begin kwam niemand verder dan een bolletje van 2 à 3 cm. Nog vaker knapte het bolletje uit elkaar omdat er te hard werd geblazen. Wanneer je niet regelmatig het buisje ronddraaide maakte je onbedoeld een a-centrische bol. Na een poos flink oefenen lukte het de meesten om een mooie ronde bol van 5 à 6 cm te blazen. Ook leerden we om glazen lepeltjes te maken.

Toen werd het tijd om een eigen werkstuk te maken. Om de beurt mocht iedereen onder begeleiding van Mart een werkstuk maken. Het varieerde van kleine vaasjes en waxinelichtjeshouders tot kerstballen, parfumesjes en sierlijke lepeltjes. Aan het slot liet Mart zien wat voor een vakman hij was. Hij maakte in mum van tijd

 Ano Niemes

ONZE GEMAAKTE
KUNSTSTUKJES

van glas een lepeltje met op de kop een klein engeltje met flinterdunne vleugeltjes. Het was schitterend om te zien hoe hij dat allemaal voor elkaar kreeg. ■

DE WERKPLAATS (BOVEN) EN DE WINKEL (ONDER)
WWW.GLASBLAZERIJMARTORELL.NL

Veilige werksfeer is belangrijk... zeker bij de politie

Wat gaat er mis op de werkvloer?

Henk Ketelaar

Met de regelmaat van de klok verschijnen er berichten over organisaties waar bazen schreeuwen, seksueel grensoverschrijdend gedrag plaatsvindt of collega's elkaar de kantoorruimte uitpesten. Zo'n situatie kan zich met toenemende mate ook bij de politie voordoen. Geen leuke ontwikkeling. Naomi Ellemers en Dick de Gilder schreven het boek 'De voorbeeldige organisatie' over hoe organisaties dergelijke negatieve ontwikkelingen het hoofd kunnen bieden.

"We moeten waakzaam en dienstbaar blijven, niet alleen naar buiten maar ook naar elkaar en naar onszelf. Samen kunnen we blijven groeien naar een veiligere werkomgeving. Een werkomgeving waarin iedereen zich gesteund en gehoord voelt. Waarin iedereen de stap durft te nemen om dilemma's over gedrag, houding of andere onderwerpen te bespreken. Laten we er samen voor zorgen dat dit vanzelfsprekend wordt."

"Hoe gaan we dat doen? Vanuit de eenheidsleiding gaan wij ervoor zorgen dat dit onderwerp op alle niveaus binnen de organisatie nog steviger onder de aandacht wordt gebracht. Zo dragen we bij aan het gezamenlijke doel: een veilige werkomgeving. Ik nodig jullie uit om binnen jullie team het gesprek hierover op een goede manier aan te gaan. Eén van onze Moreel Kompas waarden is: "Beschermen". Dus bescherm jezelf en/of je collega."

Onderstaand bericht van Robin Goudsmit las ik in dagblad Trouw d.d. 13.10.'22. Hier een vrije vertaling daarvan. "Het doet zich in elke organisatie voor, van de Amsterdamse brandweer tot aan de turnwereld, The Voice of Holland en het presidium van de Tweede Kamer toe. Omdat er grote problemen zouden zijn in de werksfeer, -relatie of -vloer lijkt het erop dat elke week een andere organisatie in opspraak raakt. Hoe is het toch mogelijk dat mensen zich op het werk zo vaak misdragen?" vraagt hij zich af.

Ook bij de politie komt het voor.

Intimidatie, pesten en grensoverschrijdend gedrag op de werkvloer, daarmee vormt de politie helaas geen uitzondering op de regel. Het hoofd bedrijfsvoering van de politie-eenheid Zeeland-West-Brabant maakt zich daarover zorgen en de vele meldingen daarover waren voor hem signalen om daar paal en perk aan te stellen. Hij vreest dat met dit gedrag de sociale veiligheid en de werkprocessen van de politie steeds meer en meer geweld wordt aangedaan. Dat kan uiteindelijk leiden tot onwerkbaar situaties die je zeker bij de politie, waar teamgeest en het op elkaar aangewezen zijn, niet moet hebben.

Zijn zorgelijke boodschap over deze ontwikkeling is duidelijk, elke medewerker (en dat zijn er toch zo'n 3500) kreeg onderstaand bericht in zijn/haar mailbox.

Beste collega's,

"Ik ben geschrokken van de uitkomsten van meerdere disciplinaire onderzoeken die te maken hadden met (seksueel) grensoverschrijdend gedrag. Op 13 oktober verscheen er nog een intranetartikel over een dergelijke zaak. Team VIK en de eenheidsleiding zien steeds vaker een patroon waarbij ongelijkwaardigheid door een machtsverhouding of een afhankelijkheidsrelatie een cruciale factor is. Deze risicofactor speelt dan een rol bij onwenselijk gedrag op de werkvloer. Het gevaar bestaat dat het sluimerend verankerd raakt in onze sociale (werk)processen. Ik wil er samen voor waken dat dit leidt tot ondermijning van ons gevoel van veiligheid."

"Heb je te maken met omgangsvormen die ver over je grenzen heen gaan of zie jij dat gedrag in jouw werkomgeving, dan nodigen wij jou uit om een stap naar voren te doen. Wij zijn er voor jou! Geef ons dat vertrouwen en laat van je horen. Hieronder geef ik je een aantal mogelijkheden waar je met je vraag en/of signaal terecht kan als je het niet kunt delen in je team, met je collega of leidinggevende." Hij eindigt met de tip om een vertrouwenspersoon binnen of buiten het team in de arm te nemen als er zich een dergelijke misstand voordoet of er wanneer je er zelf mee wordt geconfronteerd.

Recht doen

Nu maar hopen dat wanneer die stap wordt gezet, dit bij de managers op het lagere niveau goed wordt vertaald. Dat wil zeggen dat zij deze prudent (verstandig, inzichtelijk, beleidsmatig) en integer benaderen zodat er aan iedereen die erbij betrokken is recht wordt gedaan. Immers, zij zijn de sleutelfunctionarissen die voor dit soort zaken de vinger aan de pols moeten houden. Als geen ander weten zij dat mensen in groepsverband zich sterk aan elkaar identificeren. "Voor je het weet heeft de nieuwkomer zich aangepast en ben jij degene die tegen een hem zegt: we doen het hier zo, en niet anders." ▶

Opmerkelijke gelijkenis

Omdat ook het presidium van de Tweede Kamer met dergelijke zaken kampt, stelde Robin Goudsmit aan Naomi Ellemers een vraag over een beweging die ik als belangenbehartiger ook wel bij de politie ben tegengekomen: De vraag luidt: Waarom laten organisaties het er zo op aankomen?

Haar antwoord: "Mensen blijven mensen, met al hun tekortkomingen. Dat er op de werkvloer dingen misgaan, is dus niet zo verrassend. Maar wat wel opvalt is hoe slecht organisaties met problemen omgaan. Het is vaak al heel lang bekend dat er iets heeft plaatsgevonden, maar er wordt niks aan gedaan. Of mensen proberen zelfs om het onder het tapijt te vegen. Als vervolgens duidelijk wordt wat er allemaal is gebeurd, zijn mensen – terecht – niet alleen boos omdat er een incident is geweest, maar ook omdat anderen dat incident verborgen hebben gehouden."

Factoren ongewenst gedrag aandrijven

In hun boek tonen Ellemers en De Gilder ook aan dat de manier waarop mensen worden aangestuurd of opgeleid, incidenten in

de hand werkt. Als voorbeeld geeft zij het aansturen op egoïsme door als organisatie individuele bonussen uit te delen, of door de prestaties van individuen met elkaar te vergelijken. Wordt er dan als leidinggevende gezegd: 'Wat ben jij een egoïst, jij helpt je collega helemaal niet', dan is dat eigenlijk flauw," merkt zij in dat verband kritisch op in dat interview.

Verder is zij van oordeel dat allerlei regelingen die we hadden om voor mensen te zorgen, in loop van de jaren zijn uitgekleeft. "Ik kan me wel voorstellen dat mensen in zo'n samenleving zeggen: 'Waarom bekritiseer je mij als ik goed voor mijzelf zorg, dit is waar de samenleving op aanstuurt'. Hier duidt zij op een valkuil waarin ook wel eens een leidinggevende van de politie valt; zij stellen hun ambtelijke gezondheid (carrière) in dat geval boven het team en/of algemeen belang.

Kortom: Hoe je het ook wendt of keert, platweg gezegd komt het erop aan dat je elkaar met respect benadert en behandelt. ■

Terugkeer van de portemonnee, de kracht van de IPA

✍ Jan Willem Brummelkamp

Vaak wordt mij de vraag gesteld: "Wat kan de IPA voor me doen?". Mijn antwoord is meestal: "Wat wil je dat de IPA voor je doet?". Ik weet het, het is gebruikelijk om een vraag met een wedervraag te beantwoorden. Onderstaand artikel van Declan O'Byrne, vice-president van IPA Ierland, geeft het motto van de IPA 'Dienen door vriendschap' goed weer. Ik deel graag dit hartverwarmende verhaal over het dragen van zijn lidmaatschapskaart, terwijl hij in het buitenland reisde. Het hielp hem te herenigen met zijn portemonnee.

"Ik zat op een middag in mei van dit jaar thuis en kreeg een WhatsAppbericht van een voor mij onbekend buitenlands nummer. Hoewel het voor mij niet ongebruikelijk is om vanuit het buitenland berichten te ontvangen, vond ik het verdacht. Ik opende het bericht toch, het was in het Italiaans, maar ik herkende het woord 'Polizia' en ging meteen naar Google translate. Het bericht was van Capo Giorgio Di Fiore, die in het bureau San Giovanni in Rome werkt. Hij had een portemonnee in zijn bezit die kennelijk toebehoorde aan een Ierse burger. Verdere contactgegevens ontbraken. Hij vond wel een IPA-kaart met de naam John Lehane. Dit leidde ertoe dat hij IPA Ierland googelde en bij mij terecht kwam om te zien of ik kon helpen om contact op te nemen met dit lid. Nog steeds niet zeker, vroeg ik ons IPA-kantoor om te controleren of deze man in onze database stond. Het kantoor vertelde me dat dit lid gestationeerd was in Cork in het zuiden van het land. Ik belde het Anglesea Street Garda Station en hoorde dat dit lid daar bekend was en onlangs met pensioen was gegaan. Ik werd doorverbonden met sergeant Davis van de eenheid waar hij had gewerkt. Hij had de contactgegevens van hem, maar

het lukte hem niet om hem te pakken te krijgen. Behulpzaam als hij was, nam de sergeant contact op met de broer van John Lehane. Via hem werd John bereikt. Hij was op vakantie in Rome.

Een uur na het eerste telefoontje van Giorgio wist John Lehane dat zijn portemonnee was gevonden en op het politiebureau in Rome lag. Alle lof voor assistente Capo Giorgio Di Fiore die ervoor zorgde dat de portemonnee terugkeerde terug naar de eigenaar, terwijl hij nog in Rome was. Zijn snelle denken en acties met zijn online onderzoek, hulp van IPA in Ierland en de Gardaï in Cork had de portemonnee in een mum van tijd weer in handen van de eigenaar.

Vervolgens werd ik gebeld door John Lehane om me te bedanken voor mijn hulp. Hij vertelde me dat het een zorg en ongemak was. Hij was enorm opgelucht dat zijn portemonnee met alle inhoud was gevonden. Dus..., als je je afvraagt wat de IPA voor je kan doen, soms gewoon dat kleine kaartje bij je hebben. Het kan je helpen zonder er zelfs naar te vragen. ■

Declan O'Byrne

Werken en wonen op de Nederlandse Antillen

Nico Timmer

Vorige keer had ik het over een nieuwe uitdaging. Begin 2001. Ik zit op het kantoor van de FIOD-CIE in Utrecht en een collega vraagt mij of ik soms informanten op Sint Maarten heb. Hoezo?

Er is telefoon voor mij en mij word gevraagd of ik nog steeds zin heb om naar Sint Maarten te komen. Het idee om voor een periode van drie jaar weer terug te gaan naar de Douane en dan met de ervaring van een FIOD-rechercheur leek mij wel een mooie uitdaging. Overleg met mijn vrouw. Zij denkt dat het er wel erg warm is maar ja... het waait ook veel daar. Voor de vorm een sollicitatiegesprek in Den Haag en daarna alles snel regelen voor vertrek. Huurders voor ons huis gevonden en eind augustus met Mechelse herder Rebel in het vliegtuig een nieuw avontuur tegemoet.

Collega's, vrienden, kennissen, iedereen verklaarde mij voor gek om op je 53ste nog zo iets te willen. Het werd de mooiste tijd uit mijn carrière. Kort verblijf in een hotel op Sint Maarten en beetje bijkleuren zodat je er niet als een toerist uitziet. Zelf op zoek naar een huis en dat snel gevonden op, volgens sommigen, de mooiste plek op het eiland. Wel een heel erg slechte weg de berg op maar dan... vanaf je grote veranda of vanuit het zwembad uitkijken over de Lagoon waar iedere dag minimaal twee cruiseschepen aanleggen. Een Dallas- en Dynastiegevoel. Voor de wel zeer luxe bungalow betalen we weliswaar \$ 2300,- per maand maar ach... het ministerie betaalt hieraan goed mee en vrouw en hond hebben het uitstekend naar de zin.

In korte tijd snel een netwerk opbouwen met de opsporingsdiensten op de andere exotische eilanden. Regelmatig overleg met het Recherche samenwerkingsteam (RST) en Coast Guard. Maar een van mijn voornaamste contacten is toch de DEA op Puerto Rico. Na ongeveer een maand inwerken begint mijn werk als Teamleider, Intelligence-Officer en schietinstructeur. Het past allemaal niet op het visitekaartje. Het team van de Douane op Sint Maarten bestaat uit tien personen. Vier Antilliaanse douaniers waarvan er twee vanuit Curaçao gedetacheerd zijn voor steeds drie maanden, een hondengeleider en een

administratieve kracht. Dan zijn er ook vier Nederlandse technische bijstanders die uit verschillende werkplekken van de Douane komen zoals Rotterdam, Eindhoven, Vlissingen en Schiphol. Iedereen kijkt eerst even raar want wat moet een FIOD-man bij de douane komen doen. Wanneer zij horen dat ik na vijftien jaar douane-ervaring de schietinstructie ga verzorgen en aan de informatie ga werken zijn ze tevreden.

Het werk kan beginnen. En dat worden meestal dagen van vijftien á zestien uur, want er is veel te doen. Op het Nederlandse deel van het eiland ligt het Juliana Airport. Hier komt een Boeing 747 van de KLM wekelijks, maar ook grote vliegtuigen uit USA, Canada, Venezuela, Curaçao, Puerto Rico en de tientallen vluchten per dag naar de omringende eilanden. Meer dan 700 vliegbewegingen per week. Dan is er een aantal grote jachthavens op het eiland en de grote containerhaven waar dagelijks twee tot vijf cruiseschepen aanleggen.

Al snel levert een goede tip resultaat. We pakken 125 kilo coke die in een container vanuit Curaçao is binnen gekomen. Enkele dagen daarna weer een tip en dat levert 25 kilo heroïne op dat professioneel verstopt was in een 'matras'. Althans dat stond op de vrachtbrief en hiernaar gevraagd werden planken aangewezen als

het matras. Het kostte even moeite de dope uit de planken te halen.

Op het vliegveld was het nagenoeg iedere dag raak. Veel bolletjesslikkers voorgeleiden bij de lokale politie (KPNA), daarna naar het ziekenhuis voor een foto en dan kon hij/zij de cel in. Daar stond dan een emmer en ja... dat was de eerste straf want ze moesten het er zelf uithalen en schoon maken. Alles er uit? Weer een foto maken voor controle en dan naar de gevangenis op Point Blanche. Het proces-verbaal lag twee dagen later bij justitie en dus waren het snelle doorlooptijden.

De scan op het vliegveld deed ook zijn werk en de vangsten waren divers. Voornamelijk coke dat werd aangetroffen in schoenen, dekbedden en dubbele bodems van koffers. In een jaar tijd namen wij een miljoen dollar aan drugsgeld in beslag dat werd aangetroffen in dozen die niet van de band waren meegenomen, op het lichaam geplakt of gewoon in de bagage.

In de haven was het iedere dag een komen en gaan van kleine bootjes die vanuit de nabijgelegen eilanden zoals St. Barth, St. Kitts en Nevis naar Sint Maarten kwamen om hun waren aan land te brengen en vervolgens te verkopen. Het was onbegonnen werk met ons kleine team die boten te controleren, maar zij waren een doorn in het oog van de lokale overheid want er werd veel mee gesmokkeld.

In overleg met de officier van justitie waarschuwden wij de kapiteins van alle boten dat, wanneer er drugs aan boord werden aangetroffen, zij verantwoordelijk waren en de boot in beslag zou worden genomen. Het hielp want er werd daarna weinig meer gevonden.

Hier moet ik een gebeurtenis even apart vermelden. Op een zaterdagavond omstreeks 19.00 uur werd ik gebeld door de Russische kapitein van het containerschip Sunshine II. Dit schip voer een lijndienst tussen Miami, Puerto Rico en Sint Maarten. Ook hij was gewaarschuwd en meende er goed aan te doen mij even te bellen want hij vermoedde dat er drugs aan boord waren. Wat was het geval?

Zaterdagmiddag tijdens het lossen was iemand bij de stuurman gekomen met de vraag of hij mee kon varen naar Puerto Rico. De stuurman gaf toestemming en vertelde dat zij omstreeks 20.00 uur klaar waren met laden en dan zouden vertrekken. De man vroeg of hij dan al vast zijn rugzak aan boord kon brengen. Het laden ging sneller dan verwacht en het schip vertrok om 18.00 uur. Even later telefoon van de kade dat er een man stond te wachten die mee wilde reizen. De gewaarschuwde kapitein werd op de hoogte gebracht en hoorde van de rugzak. En ja hoor... in de rugzak enkele pakketten en het paspoort van de man.

Op mijn vraag waar het schip nu was zei hij dat ze voor anker lagen op open zee. Vanaf mijn veranda kon ik het schip amper zien want het was noodweer. Een tropische storm teisterde het eiland. De Coast Guard gevraagd om een snelle boot,

enkele collega's gebeld en snel naar de haven. Ik dacht dat dit mijn laatste dag zou zijn toen wij in dat noodweer op dat hevig stuiterende rubberding over de woeste golven naar het containerschip raasden. Daar aangekomen werd een touwladder naar beneden gegooid en hing ik met mijn 53 jarige lijf krampachtig aan de ladder om dat verrekte hoge schip te beklimmen. Waar was ik in hemelsnaam aan begonnen? Even droog maken in de luxe kapiteinshut, getuigenverklaring opgenomen op zijn laptop en met 8 kilo coke weer langs die touwladder afdalen naar de dansende rubberboot. Wat een avontuur.

Direct contact met de officier van justitie en voorgesteld de vangst maandag direct in de krant te publiceren zodat de ontvanger(s) op Puerto Rico niet zouden denken dat hun koerier... De officier dacht er anders over en dus maandag toch maar een bericht met foto van de man gestuurd naar de omringende eilanden. Dinsdag werd hij dood aangetroffen op het strand van St. Barth. Tja...

De schietbaan op Sint Maarten lag niet ver van de lagere school af en wanneer wij gingen oefenen dan belde ik eerst het hoofd van de school. Het was namelijk al voorgekomen dat afketsende kogels bij de school terecht kwamen. Schietinstructie deed ik wekelijks op woensdag en kreeg dan niet alleen de douane maar ook collega's van het RST op de schietbaan. Heerlijk om met die temperaturen op een open veld te staan.

Opvallend was het aantal tips dat ik kreeg van de lokale bevolking. Men las in de kranten over de vele drugsvangsten en sprak mij op straat aan dat ze wel wat wilden vertellen maar ja... niet hier en wat levert het op? Hoe dat opgelost werd, over jachten in beslag nemen, 1800 kilo pakken en daarna van het eiland te worden gestuurd misschien in een volgend nummer? ■

Prinsemarij

Prinsemarij is een Bargoense benaming voor de politie, maar velen kennen deze uitdrukking niet meer. In sommige gevallen is er een link naar een restaurant in het voormalige politiebureau van Laren(NH) of een tandartspraktijk uit Dordrecht. Vanaf de jaren tachtig is de Prinsemarij-Race ook de naam van het Politie-zeiltoernooi dat elke twee jaar werd gevaren.

Met drie collega's heb ik aan deze zeilwedstrijden deelgenomen, waaronder Joop Reinbergen. Tijdens een trainingstocht voeren we over het IJsselmeer. Het was een nevelige dag, maar prima zeilweer. We zaten op ons gemak in de kuip van de boot en kletsten wat.

Joop Reinbergen was rechercheur-teamleider van de toenmalige districtsrecherche van de Rijkspolitie Apeldoorn en uit hoofde van die functie bij veel rechercheonderzoeken betrokken. Aan het eind van zijn actieve loopbaan heeft hij uiting gegeven aan een al wat langer sluimerende wens om zijn ervaringen op papier te zetten.

“Ja hier was het ongeveer” begon Joop “Wat Joop” vroegen wij. “Nou in 1991 werd hier het stoffelijk overschot van een man in het water aangetroffen. Alleen zijn hoofd dobberde boven water net zoals dat polletje gras daar”.

Melding

We schrijven 5 oktober 1991. Als een spookachtig geluid liet de boordradio zich op die nevelige ochtend horen. RP 4... hier centrale over... De schipper van het politievaartuig hanteerde als een ervaren rot de mobilfoon van het politievaartuig en maakte bekend dat hij stand-by was. Opvarenden van een zeiljacht bleken een drijvend stoffelijk overschot van een mens te hebben aangetroffen en zouden met hun jacht in de buurt van de vindplaats blijven ronddobberen luidde het bericht. “Positie westelijk van de Ketelbrug en enkele honderden meters vanuit de kustlijn Urk Ketelbrug” over... Begrepen antwoorde de schipper van de RP 4 en zijn hand duwde bedaard de gashandel naar voren. De motoren snorden als nooit te voren en de hekgolf achter het schip, die als het ware in de ochtendnevel oploste, was een lust voor het oog om te zien. Intussen had de schipper vastgesteld dat de opgegeven locatie binnen de gemeentelijke grenzen van Dronten lag en dat betekende weer dat een eendrachtige samenwerking met de landpolitie in het vooruitzicht lag.

Onderzoek

Met behulp van een drijfnet werd het stoffelijk overschot behoedzaam uit het water gevist en naar de dichtstbijzijnde haven gebracht. Op Urk werd het lichaam door de leden van een in de haast samengesteld recherche ad-hoc team in ontvangst genomen en door de arts geschouwd, Zorgvuldig werd het lichaam met helder water afgespoeld om ieder spoortje dat maar te vinden zou zijn zichtbaar te maken. Door een aantal aanwijzingen werd het vermoeden versterkt, dat de man op een niet natuurlijke wijze zou zijn overleden. Gerechtelijke obductie bracht dan ook aan het licht dat een schotverwonding mogelijk de doodsoorzaak geweest zou kunnen zijn. Vreemd eigenlijk, dat er nauwelijks waterbestanddelen in de longen werden aangetroffen mijmerde het door mijn recherche hoofd. Het lijkt toch logisch, dat wanneer iemand in het water terecht komt en in die situatie voor zijn leven vecht, je samen met de grote happen lucht ook heel water naar binnen krijgt. Maar dat zou kunnen betekenen... dat de man al overleden was, toen hij in het water terecht kwam. Het was beslist niet de eerste maal, dat het lichaam van een slachtoffer in de polder achtergelaten werd. Enfin.. een eerste zorg was het vaststellen van de identiteit.

Papiertje

Uitgezonden telexberichten leverden niet het gewenste resultaat op. Berichtgeving

via de televisie en de Nederlandse dagbladen leverden ook geen houvast. Op een uiterst klein en door het water aangetast stukje papier werden enkele cijfers en letters ontdekt. Na enig combineren bleken die gegevens naar een kenteken van een auto te leiden. Met behulp van een stukje automatisering binnen de Nederlandse politie, kwam een mutatie bij de politie Zaanstad boven water, waarin dat autonummer een rol speelde. Via deze weg werd uiteindelijk de identiteit van het slachtoffer bekend. Na dit gegeven konden de nabestaanden met het rouwproces aanvangen en van hun dierbare afscheid nemen.

Amsterdam

De recherche bleef met het gegeven zitten dat het slachtoffer van Aziatische afkomst was, in Amsterdam had gewoond en met geweld om het leven was gebracht. De woning van het slachtoffer werd door de buurtbewoners als een doorgangshuis gekwalificeerd en er kwam zelfs een gegeven naar voren dat de bewoner drie weken voor het bezoek van de politie doodgeschoten zou zijn. Met dit gegeven ►

als handvat, werd in samenwerking met de Amsterdamse collegae onderzoek gedaan. Maar al snel bleek dat de betreffende schietpartij niet drie welen, maar minstens vier maanden voordat ons slachtoffer gevonden werd, had plaats gevonden. Bovendien was het in het centrum van Amsterdam gebeurd en was het slachtoffer daarbij weliswaar door het hoofd geschoten, maar niet overleden. Hij was voor het leven invalide gemaakt.

Valse documenten

'Ketelbinkie' bleek drie maanden voor zijn dood betrokken te zijn geweest bij frauduleuze handelingen met valse vestigingsvergunningen. De valse documenten bleken zouden hem door een Aziatische slager zijn aangereikt met de opdracht die op een consulaat-generaal van een van onze buurlanden van een goedkeuringsstempel te laten voorzien. Helaas voor hem kregen de medewerkers van het con-

sulaat argwaan en werd Ketelbinkie op heterdaad betrap en gearresteerd. Vanaf het moment dat Ketelbinkie de naam van zijn opdrachtgever bij de politie bekend had gemaakt, gebeurde er in zijn jonge leven allemaal vreemde en minder aange-name dingen.

Netwerken

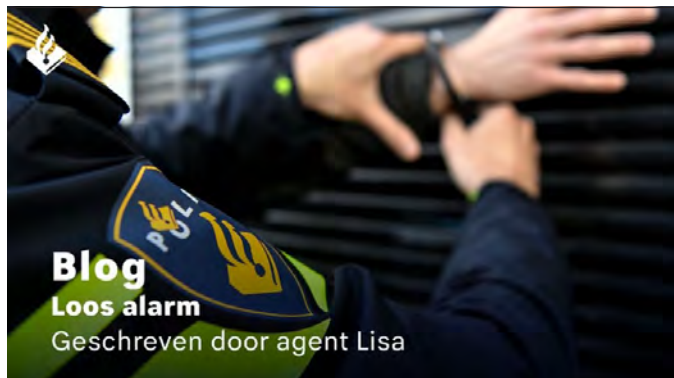
De Amsterdamse collegae bleken veel kennis te hebben over bepaalde groeperingen van mensen, die het met ons rechtssysteem niet zo nauw namen. Niet dat zij nu direct als crimineel bestempeld hadden moeten gaan worden, nee dat nou niet, maar meedoen met allerlei vergunningsstelsels waar Nederland aardig in uitblonk, paste niet bepaald in hun beeldvorming. Een respectabel aantal confectieateliers, koffiehuizen en andere nijverheidswinkeltjes vormden soms een netwerk van bedrijfjes waar altijd le-gaal of illegaal personeel nodig was. Het

mag toch duidelijk zijn dat wanneer iemand om economische redenen illegaal ons land binnen komt, hij in zijn eerste levensbehoeften moet voorzien door het vinden van werk. Niet altijd liggen de legale banen voor het oprapen en zeker niet wanneer je niet over geldige verblijfspapieren beschikt. Er blijft dan weinig anders over dan je ter beschikking te stellen van het illegale circuit.

Overdacht

Een herziene doelstelling van het re-chercheteam ad-hoc werd behaald. De identiteit van Ketelbinkie was bekend. Op hoog justitieel niveau werd beslist dat het onderzoek door het bureau Ernstige Delicten van de gemeentepolitie Amsterdam zou worden voortgezet. De zaak werd vijf dagen na de vondst van Ketelbinkie overgedragen aan Amsterdam. ■

BRON: PRINSENMARIJ 50 RBT, RRT EN DISTRICTSRE-CHERCHE ZAKEN VAN JOOP REINBERGEN.

Blog
Loos alarm
Geschreven door agent Lisa

Politieverhalen

Net als ik mijn dienst aan het afronden ben komt er een oproep binnen. Of we naar een winkel willen gaan, waar iemand een man met een kapmes ziet lopen. Natuurlijk springen we gelijk op en rennen naar de auto. Mijn collega belt de melder en probeert een zo nauwkeurig mogelijke locatie van hem door te krijgen.

Als we bij de winkel aan komen zien we geen man met een kapmes, of iets wat daar op lijkt. De melder geeft ons informatie. Hij zegt dat de man weg is gerend en nu onze richting op komt.

Er rijdt nog een politieauto voor ons. Eindelijk zien we de man, springen uit de auto en de collega's uit de voorste auto roepen: Politie! Laat je handen zien! Op je knieën, liggen! De man luistert, gooit het voorwerp wat hij vast heeft van zich af en gaat op zijn buik liggen. De collega's lopen naar hem toe en dan zien ze het voorwerp... Het is een reflectorbandje. Zo'n ouderwetse die je om je pols kunt klappen. De jongen blijkt aan het trainen te zijn, van-daar dat hij net ging rennen.

Al gauw daalt de adrenaline en geven we aan de meldkamer door dat het loos alarm is. De jongen op de grond mag overeind komen en er wordt even met hem gesproken. Mijn collega gaat naar de

melder toe om te vertellen dat het niet om een man met een kapmes gaat.

Weer terug op het bureau bespreken we even kort hoe het allemaal gegaan is. Ik vind het altijd mooi om te zien hoe snel we kunnen schakelen; van helemaal 100 procent in de adrenaline, naar 0 procent zodra we zien dat het loos alarm is.

De volgende dag heb ik een mailtje. De jongen wil naar het bureau komen, omdat hij toch wel onder de indruk was van de 'aanhouding'. Hij wil graag in gesprek over hoe alles is verlopen. Ik bel hem op en maak direct een afspraak. Even later ben ik met de jongen en zijn vader in gesprek. De jongen zegt dat hij de situatie als best heftig heeft ervaren. Hij vindt het vooral heel jammer dat de politie geen excuses heeft gemaakt. Dat ben ik helemaal met hem eens.

Ik leg de jongen uit hoe wij handelen en waarom wij dit doen. Dan bied ik namens de collega's en mijzelf onze excuses aan. We hadden op dat moment moeten uitleggen wat we deden. En dat hebben we niet gedaan. Met wat meer begrip en wat rustiger, verlaat de jongen het bureau. Hij heeft in ieder geval een mooi verhaal om tijdens verjaardagen aan zijn vrienden te vertellen. ■

Zodra ik het woord over de porto hoor weet ik dat er iemand in een ambulance vecht voor zijn leven. Zo ook nu. Ik zet zwaailicht en sirene aan en rijd naar het opgegeven kruispunt.

Het is spitsuur en erg druk op straat. Het weer is regenachtig en het waait hard. Ik zet mijn herkenbare politieauto op de kruising, stap uit en trek mijn gele opvallende vest aan. Terwijl ik op het kruispunt ga staan begin ik alvast het verkeer te regelen, zodat het spoedtransport er zo dadelijk door kan.

Via de portofoon hoor ik dat collega's al dichtbij zijn. Ik zeg tegen de voetgangers en de fietsers dat ze even moeten wachten met de kruising oversteken omdat het spoedtransport er bijna is. Vanuit mijn ooghoek zie ik nog snel een bezorgscooter de kruising

Politieverhalen

over glippen. De wachtende fietsers roepen naar mij of ze niet even snel door mogen rijden, omdat het regent. Ik wil wat terugzeggen maar doe het niet. Ondertussen geef ik het verkeer een stopteken en maak de weg en de kruising vrij.

Ik weet wat de reden is van het spoedtransport. In mijn hoofd zie ik dan ook het beeld van een ambulance, met daarin een heel jong kind dat voor zijn leven aan het vechten is. Maar de mensen op straat weten dit uiteraard niet en begrijpen niet waarom ze moeten wachten in de regen. Ik zie ze geïrriteerd naar me kijken. Op het moment dat de eerste ambulance mij passeert, hoop ik vurig dat het de artsen lukt om het jonge kind in leven te houden. In een andere ambulance zitten de wanhopige ouders weet ik. Zelf ben ik inmiddels doornat en koud geworden, maar de gedachte aan de reden van dit spoedtransport doet mij die ongemakken vergeten.

Ik hoor over de portofoon dat het spoedtransport veilig en snel is aangekomen bij het ziekenhuis. De wachtende mensen bij de kruising mogen gelukkig weer doorrijden. Ik trek mijn gele hesje uit en stap weer achter het stuur. Ik slaak een diepe zucht. En door... ondertussen hopen dat dit jonge leventje het gered heeft. Later hoor ik niets terug over dit incident en weet dus niet hoe het is afgelopen met het kindje. Geen bericht, goed bericht, hoop ik.' ■

Nog even snel de auto op slot klikken en al rennend vervloek ik mezelf. Waar is dat huisnummer nou toch? Ik ben alleen en reageer op een afschuwelijk bericht over de mobilfoon. "Baby in nood".

Ik reed al praktisch in de straat toen de melding kwam. Nu ren ik door een winkelcentrum en zoek het huisnummer van de woningen boven de winkels. Ik hoor roepen om politie en zie iemand zwaaien naar mij. Eindelijk, een doorgang naar boven.

Buren wijzen mij door naar de woning waar ik moet zijn. Eenmaal binnen zie ik een vrouw met een baby op haar armen zitten.

Politieverhalen

Het hoofdje hangt bewegingsloos naar achteren. De vrouw kijkt mij met grote hulp vragende ogen aan. Het lijkt alsof er nog weinig leven zit in het kindje. Ik wil de stand van het hoofdje corrigeren. Ik pak het nekje met beide handen vast. Mijn handen zijn steenkoud. Ik voel een intense hitte van het kindje overgaan in mijn handen. Dan gaan haar oogjes open en begint ze te huilen.

Er was vermoedelijk sprake van een koortsstuip. Voor de moeder ben ik opeens een buitenaards wezen. Ze kijkt me aan alsof ik niet van deze planeet ben. Haar ogen worden groter en ze begint iets te roepen wat ik niet versta. Het klinkt wel goed en positief. Er is natuurlijk enorme blijdschap.

Ondertussen hoor ik dat achter mij de ambulancebroeders en collega's binnenkomen. Ook zij zien en horen dat het al beter gaat met het kindje. Kort wisselen we informatie uit en de baby wordt onderzocht. Ik ga weer weg, maar het bericht over de baby is inmiddels al bekend geworden. Op de weg terug krijg ik overal schouderklopjes en dankwoorden. Ik wil het uitleggen maar dat lukt niet, dus laat ik het maar over mij heen komen. Alleen in de auto kijk ik nog even naar mijn handen. Toch nog ergens goed voor, koude handen. ■

BRON: NATIONALE POLITIE

Lid worden

van de IPA

Als je lid wilt worden van onze vereniging kun je dit het beste doen door je in te schrijven via www.ipa-nederland.nl/inschrijfformulier. De contributie is 30,00 euro per jaar. Je krijgt

een legitimatiebewijs en een autovignet dat je op de voorruit van je auto of camper kunt plakken.

De Statuten, het Huishoudelijk Reglement en het Privacy Reglement vind

je op www.ipa-nederland.nl in het menu 'lid worden'. Voor vragen over de privacy kun je een bericht sturen aan privacy@ipa-nederland.nl ■